

Iskajta vsak dan rasen medelj in prasniki

LETO—YEAR X. CHICAGO, ILL. SOBOTA 17. NOVEMBRA (NOVEMBER) 1917. STEV.—NUMBER 271.

Cene za premog v Coloradu previsoke.

KAKO POROČA KOMISIJA ZA JAVNE POTREBE DR. GARFIELDU.

Komisija navaja tehtne vzroke za zvišanje premogovih cen. Denver, Colo. — Državna komisija za javne potrebe je poslala H. A. Garfieldu, zveznemu svetelju za kurivo, poročilo o premogovniških baronov v Coloradu, ki se ne ravna po postavih.

Komisija za javne potrebe pravi, da se ne bo ozirala na želje premogovniških baronov in ne bo dala, da bi kdo prejemal krivično profita.

Poročilo navaja vse podrobnosti v premogovniški situaciji, v kolikor se dotika komisije za javne potrebe. Poseben del poročila je namenjen dejstvu, da premogovniški operaterji ne bodo proizvedli premogovnega praha, če ne bodo prejeli za javne potrebe kupne cene mine-run premog, ki je še enkrat tako visok v cenah in ni poravnano za vrste parnih kotlov.

Poročilo pravi: "Lignit, ki je bil pred enim letom iznajden kot prah in je bil za prodaj po 50c tona — po sedajšnji ceni za prah ni presegla 15c — je zdaj klasificiran za mine-run premog in ga prodajajo po 42.90."

Poročilo navaja nižje vladne cene za Colorado, ki so sledeče:

	Lignit	Mehak
Prah	\$1.45	\$1.95
Run of mine	2.90	3.45
Koli	3.95	4.45

Poročilo pravi, da so cene previsoke: "Po našem mnenju so cene kot 42.90 za tona run of mine lignita in 43.45 za tona run of mine mehaka premoga previsoke in neprilicne; in cene za run of mine premog se lahko znižajo."

Primerjajte te cene s povprečno ceno \$1.62, ki so jo prejeli za premog, produciran v letu 1916 v tej državi."

Nato poročilo priporoča sledeče cene:

	Lignit	Mehak
Prah	\$1.00	\$1.50
Run of mine	2.00	2.50
Koli	3.00	3.50

Poročilo pristavlja, da so te cene za 50 odstotkov višje kot v letu 1916.

VELIKA REKLAMNA KAMPAJNA SO UGASNILA.

Chicago, Ill. — Mnogi ljudje so pričakovali, da nastane egiptovski tema, ko ugasnjenega velika električna reklamna znamenja na ulici uprave za kurivo. Ko so ugasnjena velika električna reklamna znamenja od enajstih zvečer, niso ljudje, ki niso ob tem času zijali v neukusne električne razsvetljave reklame, opazili, da so reklame table postale temne. Ljudje niso ni objela egiptovska tema in jih impetivno nevarnostnim. Učinki so bile razsvetljene ponavadi, kajti svetloba, ki je prihajala od električnih reklam, je razsvetljevala zračne višine in ne ulice. Pantani na ulicah niso prav nič pogrešali, da je v zračnih višinah bila tema.

Železničarji v Trideset sufražetk vprizorilo gladovni štrajk.

SITUACIJA NEJASNA, PA Vendar resna.

Predsednik Wilson mogoče imenuje diktatorja za železnice.

Chicago, Ill. — Člani bratovščine železniških sprevednikov in zaviračev glasujejo zdaj o zahtevi povznanja mezd, ki so jo sestavili glavni odborniki bratovščine.

V splošnem zahtevajo 30odstotno povznanje mezd, za uslužbenec, ki so najslabše plačani, so postavili posebno zahtevo.

Zavirači v Chicagu prejema 962 do 974 mesečne plače.

V Clevelandu obdržuje bratovščina železniških kurjačev konferenco, da se izreče, če se 6,100 kurjačev v pridruži gibanju. Sprevednikov in zaviračev je organiziranih 175,000, ki glasujejo v New Yorku in drugih železniških središčih o zahtevi in če je treba proglasi stavko. Okrožnica, ki jo je razposlala eksekutiva, pravi, da prične takoj splošno glasovanje o stavki, če železnike družbe odklonijo zahtevo. Bratovščina železniških strojevodij še ni podzvela do sedaj korakov. Pravi, da je Stora S. Warren, predsednik te bratovščine, nasprotnik tega gibanja.

Železnike družbe se zanašajo na vojni obrambni svet, da prepreči stavko.

Dne 22. novembra se ina vrstila v Washingtonu konferenca, pri kateri bodo navzoči voditelji štirih železniških bratovščin in predsednik Wilson, da se stvar reši sporazumno.

Sodnik Chambers, predsednik razsodišča, je že odpravljal konferenco z odborniki bratovščin v Clevelandu, toda on molči o razpravah na konferencah. Navzoči na konferencah so bili: W. S. Stone, predsednik bratovščine železniških strojevodij; W. S. Carter, predsednik bratovščine kurjačev; L. E. Sheppard, prvi podpredsednik železniških sprevednikov; W. G. Lee, predsednik bratovščine zaviračev. Izvedelo se je le toliko, da so zastopniki železničarjev ugovarjali, da se brezopojno podvržejo izreku razsodišča.

Železnike kompanije izjavljajo, da je situacija zdaj bolj resna kot ob času gibanja za osmurni delavnik v minulem letu. Družbe pravijo, da bi povznanje mezd zneslo \$109,000,000 na leto.

Iz Washingtona prihaja Vest, da predsednik Wilson mogoče imenuje železnike diktatorja. Diktator ne bo imel opraviiti s sedanjim mezdnim gibanjem, ampak tudi z zavoženim železniškim prometom; zabasanjem tovarnih kolodvorov z vozmi, primanjkovaljem železniških voz, železniškimi financami itd.

Medtem, ko so železničarji vstopili v mezdno gibanje, se vrši znižanje zastopnikov vzhodnih železniških družb pred meddržavno komercialno komisijo radi 15-odstotnega povznanja tovarnine. Vzhodne železnice so namreč predložile meddržavno komercialni komisiji, da povznanje za petnajst odstotkov.

Za pennsylvanisko železnico je govoril Samuel Bes, ki je dejal, da bo letos železnika družba izdala mnogo več za najnujnejše potrebe kot druga leta. Bratovščina ne pove, kakšne so te potrebe, če mogoče družba potrebuje nove lokomotive in vozove in bi si jih rada nabavila na ta način, da povznanja tovarnino. Z drugimi besedami ni bi lahko rekli, da jih ji kupijo konzument.

Železnika situacija je težka in razvozlja jo lahko samo podržavljenje železnice. Ali smo še tako daleč, da se to izvrši? Američani ljudstvo bo gotovo podpiralo višje plače, če se odloči, da prevzame železnice.

Trideset sufražetk vprizorilo gladovni štrajk.

ZAHTEVAJO OLAJŠBE, VE LJAVNE ZA POLITIČNE KAZNENCE.

Kaznilnica uprava jih je dala odvzeti v posebne celice.

Washington, D. C. — Trideset sufražetk, ki se nahajajo v prisilni delavnici v Occuquanu, so proglasile gladovni štrajk, ker jim oblasti ne dovolijo ugodnosti, ki so v navadi za politične kaznenece.

Sufražetke so bile obsojene v prisilno delavnico, ker so razpostavile stražarice pred Belo hišo. Sodišče jih je obsodilo v zaporniški celici, da so ovirale ulični promet. Sufražetke so zahtevale, da oblasti ravnaajo z njimi kot s političnimi zločinci, ker so bile obsojene radi demonstracije za žensko volilno pravico, ki je politična zahteva. Oblasti se niso osirala na njih zahtevo in sufražetke so proglasile gladovni štrajk.

Gđe Catherine Moray in Mag-sachusettsa je šla obiskat svojo mater v poboljševalnico, ki je vodila v soboto sufražetke pred Belo hišo. Sprejel jo je Hall, namestnik superintendenta in ji povedal, da se sufražetke ne bodo podvržejo določbam za navadna zločince, ne bodo povedati svojih imen superintendentu in obleči kaznilniške obleke.

Gđe Moray pravi, da ji je Hall dejal, da nosijo še vedno svojo obleko, toda odvzeli so ji še kazen v posebne celice, v katero so prihajala gorkota, v katerih ležijo si slamične brez odeje in tujih. Ko je Morayeva prišla ispravevati o detajih, je Hall odklonil odgovorjati na teka vprašanja.

Gđe Gertrude Crooker iz Hindalata, Ill., in gđe Gladia Grimer iz Marylanda sta bili odpušteni iz distriktna ječe po 67urnem gladovnem štrajku.

Neka vest pravi, da nameravajo sufražetke napraviti premirje.

TOVARNARJI, KI IZDELUJEJO PAPIR, PRED SODIŠČEM.

New York, N. Y. — Obravnava proti papirnim trustovcem je pričela in izbirati so pričeli porotnike. Obtožnica jim očita, da so spravili pod svojo oblast produkcijo tiskovnega papirja. Vsaki dan producirajo v Združenih državah in Kanadi 6,200 ton tiskovnega papirja. Od tega papirja so producirali trustovci 5,500 ton.

Obtoženi so: George H. Mead, predsednik News Print Manufacturers' Association in ravnatelj mnogih večjih papirnic; Philip T. Dodge, član eksekutive International Paper kompanije; Edward W. Backus, George Chahoon, Jr., in Gordias H. P. Gould; člani eksekutive in ravnatelj papirnic; Aleksander Smith, bankir v Chicagu in finančnik za papirnice; Frank J. Sensenbrenner, ki je bil delaven pri organiziranju trustovske družbe.

Obtoženci so bili vsi na sodišču razven Smitha, o katerem pravijo, da se nahaja v Franciji. Njega je zastopal njegov advokat John Quinn.

AVSTRILSKA PODANIKA ARBITRANA.

Morrison, Pa. — Oblasti so arretirale avstriljska podanika, ki sta se sumljivo obnašala v bližini občinske elektrarne. Oblasti sumijo, da sta vohuna.

RAZOLEDNJI SPALNI VOZ ODPRAVLJEN.

Baltimore, Md. — Baltimore & Ohio železnika družba naznanja, da je na priporočilo vlade odpravila razgledni voz pri brzovlakih.

VREME.

Danes lepo vreme v Illinoisu in lahki, spremenljivi vetrovi. Solnčni vzhod ob 6.41 a. m.; solnčni zahod 4.28 p. m.

Novo odredbe za vojaške nabore.

PREJENJE OPROSTITVE OD VOJAŠKE SLUŽBE NE VELJAVNE.

Vsi registriranci morajo spoznati vprašalne pole.

Washington, D. C. — Novo naborne odredbe, ki jih je priobdel general Crowder, trihejo vse o prošenja od vojaške službe, ki so jih dovolile in priznale lokalne naborne komisije. Val registriranci, ki niso bili poklicani v vojaško službo, bodo morali spoznati vprašalne pole, ki jih njim dopuščajo lokalna naborna komisije.

Novo odredbe ne pomenijo, da se oprosta spet registriranca, ki je bil oproščen, ali po novih odredbah se lahko dogodi, da odločje v drugem smislu.

Nekatero določbe postanejo pravomočne dne 20. novembra, druge določbe, ki se nanašajo na izbiranje in klasificiranje registrirancev, ne bodo pravomočne do 15. decembra t. l.

Novo določbe prakljeujejo vse prejšnje določbe. To pomeni, da se vsi registriranci v enakem postopaju.

Izdelovanje seznama odgovorov na novih vprašalnih polah je prvi korak novega sistema, ki daje veliko dela, kar prinaša tudi general Crowder.

Lokalne komisije bodo razpisale vsak dan pet odstotkov vprašalnih pol ekoli dvajset dni. Ta metoda razpisovanja omogoči lokalnim komisijam, da s pomočjo samostalnih moči in protovoljcev razsveto sproti registriranec po odgovorih na vprašalnih polah.

Dne pošte soraaj glasilo od rok za razpisovanje vprašalnih polah bodo končane v dvajsetih dneh.

Registriranci morajo odgovoriti na vprašalne pole v sedmih dneh.

LAJNE SO POMAGALI ODKRITI KLODNUA.

Chicago, Ill. — Pod nohti umorjenega krojačarja Jakob Pilla so našli kost las, ki so služili detektivom, da so prišli na sled pravim morilcem.

Po izjavi John M. Laveryja, namestnika javnega tožilca, so izvršile umor tri osebe. Namen umora je bil rop. Morilec so štev oropali za 17 dolarjev, s katerimi so gladioli dolg na iganju, s prebitkom so pa plačali veterarjo v kitalski restavraciji.

Morilec so postali sgovorni po izpraševanju, ki je trajalo vsa noč.

Robert Stamm je priznal, da je Frank Conney ubil krojačarja, pomagal mu je pa Joseph Ryan, ki ga še nimajo pod ključem. On in še dva druga so pa le gledali umor.

Leas, ki so jih našli v roki krojačarja, so primerili z lasmi Conneyja in dognali, da so njegovi. Conney je protestiral in izjavil, da je nedolžen, in da dokaz, da ob času umora ni bil na mestu.

Krojačar Pilla je bil umorjen na brutalen način, Roparski morilec ga za zadavil in ga zavil v plahto s njegovoga vosa. Potem so ga privzeli k voru.

Po izvršenem zločinu so morilec s blišcem nagnali konja in zbežali. Konj se je ustavil za hlevom 1511 Zagajnske štirinajste ulice.

Homatije v revolucionarni Rusiji.

BOLŠEVIKI IMAJO PETROGRAD; SVETA S SOCIALISTI.

Rusko brodogrje v Finskem zalivu na strani bolševikov.

London, 16. nov. — Iz Stockholma poročajo, da so ameriška in zavezniška poslušništva ustavila veliko množino blaga na Švedskem, ki je bilo namenjeno v Rusijo. Blago bo zadržano toliko časa, dokler se ne ustanovi trdna vlada v Rusiji.

Stockholm, 16. nov. — "Aftonbladet" ima poročilo s ruske meje, da se je bolševikom posrečilo doseči sporazum s ostalimi socialističnimi strankami v Petrogradu. Poročilo pravi, da so Kerenkij, Kornilov in Kaledin sklenili nekakšen triumvirat (vlado treh) ki bi radi sdrušili vse delavske sile, ako hočejo ostati na površju.

Poročilo nadaljuje, da je Kerenkij izgubil prvo bitko za Petrograd, toda potniki, ki prihajajo čes majo, upajo, da ta bitka ni bila odločilna in da se Kerenkij vrne s večjo silo. Ruska flota v Finskem zalivu podpira bolševike. V Petrogradu je zdaj mir. Ta vest je bila odposlana v četrtak.

Kodanj, 16. nov. — Iz Helsinkfora poročajo, da so revolucionarna četa porušila Kerenkijeva imel 3000 do 5000 moč. Rebelna armada hiti od dveh strani s namenom, da ujame bivlega ministarstava predsednika.

Dalje javljajo, da se vrni v Petrogradu veliko gibanje za sdrušitev radikalnih in zmernih socialističnih frakcij. Bolševiki so popustili toliko, da so druge delavske sile lahko nastopale v kabinetu, ne marajo pa avtoritacije; na drugi strani zahtevajo menševiki in socialni revolucionarji, da Lenin in Trockijs ne ameta biti v kabinetu. Kakor se čuje, sta obe stranki zadovoljni s temi pogoji. Čim se organizira nova vlada, bo njeno prvo delo ponudba splošnega premirja.

London, 16. nov. — Po zadnjih zanesljivih vesteh iz Petrograda je bil Kerenkij poražen in proletarske stranke organizirajo novo, koalicijsko vlado. Petrograd, Carako selo, Kačina in Moskva so v rokah bolševikov; v krvavih bojih je padlo skupaj blizo 4000 oseb mrtvih in ranjenih. Samo v Petrogradu in na bojišču zunaj mesta našajo izgube na obeh straneh še dvajset moč. Bolševiki so dobili Petrograd po hudi bitki v bližini Carakoga sela, odkoder se je moral Kerenkij umakniti. Kozaki tvorijo glavno silo v Kerenkijevi armadi.

Bolševiki so pripravili irtovati Lenina in Trockijsa s namenom, da dosežejo edinstvo s ostalimi socialisti, ki ne trpe teh dveh voditeljev. Iz bravičev, ki se traja še teden dni, se mogoče porodi vlada združenih socialistov.

Dalje javljajo, da vlada največja anarhija v Kijevu in drugih večjih mestih Rusije. V Kijevu so izredniki pobijali žide.

Potniki, ki so dospeli v Haparando na švedski meji, pripovedujejo, da imajo bolševiki 50,000 vojakov in vse baltičsko brodogrje na svoji strani. Nadalje pripovedujejo, da so rebeli zato dobili simpatije v Petrogradu, ker obljubljajo mir v najkrajšem času. Ako se posreči delavskim strankam in kmetom doseči sporazum, tedaj bo kaosa kmalu konec, če ne, potem se bo nadaljevala civilna vojna.

Amsterdam, 16. nov. — Vest iz Berlina namigujejo, da bodo centralne države kmalu ponudile mir vseh položaja v Rusiji. Nemški časopisje se obirno havi z revolucijo bolševikov v Petrogradu in izražajo nado, da se ustanovi nova koalicijska vlada, ki bo ponudila premirje še pred bolševiki. Splošno mnenje v Nemčiji je, da je Kerenkij politično uničen. Nemški poročevalci z vzhodne fronte poročajo, da ima manj krilni krvave sledi.

ZAKONSKA DVOJICA OBTOŽENA UMORA.

Peterston, N. J. — Emanuel Catalano in njegova 19letna žena Terezija sta bila arretirana. Catalano je obtožen, da je umoril svojoega svaka Štefan Čma, ki so ga našli strahno razmencarjenega. Oblasti so pridržale tudi obeta žene in še dva druga Italijans kot priče. Na domu Catalana so odkrili krvave sledi.

Bitka za prehod Plave traja četrti dan.

AVSTRILJSKE ČETE PRITISKA KAJO IZ GOROVJA NA PLANJAVO.

Italijani so poplavlili trikot med Piavo in Silo, da ustavijo sovražen naval.

Rim, 16. nov. — Italijanski inženirji so odprli jezove rek Plave in Silo severnovzhodno od Benetk. S poplavo nškine, ki leži v trikotu med inenovanima rekama, hočejo Italijani zapreti pot Avstro-Nemcem ob morja, koder prodirajo proti Benetkam. Od delki avstro-nemških čet, ki so pred par dnevi prekorajili Piavo pri Grisoleri, so zdaj v nevarnosti valed rasilvanja vode.

London, 16. nov. — Danes je četrti dan velike bitke ob Piavi v severni Italiji in iz Rima javljajo, da Italijani črta drže avrobojno črto ob rekli. Najhujši boji se vrše med Piavo in Brento in ha tirokalski fronti, kjer bi Nemci radi zasukali sovražni končice Italijanske črte. Italijanski avijatiški so na svojih položih opazili velike rezerve sovražnikov, ki se pomlejo na bojišče. To smdi, da so Avstro-Nemci dobili nadaljno (Dalje na 2. str. 1. kol.)

ZADNJE VESTI.

AVSTRILJSKI NAPADI ODSTI.

Rim, 16. novembra. — Četrti dan se poteka da se bitka vrši med avrobojno črto ob rekli. Najhujši boji se vrše med Piavo in Brento in ha tirokalski fronti, kjer bi Nemci radi zasukali sovražni končice Italijanske črte. Italijanski avijatiški so na svojih položih opazili velike rezerve sovražnikov, ki se pomlejo na bojišče. To smdi, da so Avstro-Nemci dobili nadaljno (Dalje na 2. str. 1. kol.)

BERLINA OSVOJENO.

Berlin, 16. novembra. — Vojni stan namanja, da so avstriljske in nemške čete osvojile na severni fronti mesto Olsanz. Blizu Adrije na zapadni strani so napredovale ogrske čete in ujelo 1,000 Italijanov.

TURSKA BOJNA LADJA BOMBARDIRANA.

London, 16. novembra. — Anglijski mornariški letalci so pri letu nad polotokom Gallipoli in Carigradom metali s bombe bivši nemške bojne ladje "Geben," ki je zdaj turška križarka "Sultan Selim." Bomba je povzročila velike eksplozije. Ladja "Geben" ni imela na glavni meniški stan, je bila zadeta dvakrat. Dva kranj je bil mrtel tudi turški vojni stan.

MANJŠINSKA SOCIALISTIČNA SKUPINA ZARTEVA SEMSKANJE DRŽAVNEGA SBORA.

London, 16. novembra. — Manjšinska socialistična skupina se je obrnila do predsednika nemškega državnega zbora, da takoj skliče zasiedanje državnega zbora, ki naj razpravlja o mirovni ponudbi Nilsolaja Lenina, voditelja ruskih bolševikov. Tako poroča amsterdamski poročevalec. "Central News kabin."

Bolševiki zahtevajo splošen in ne separaten mir.

VEČINSKI SOCIALISTI SO ISDALI APEL.

Kodanj, 16. novembra. — Nemški večinski socialisti, da ne ostanejo se radikalnimi sodrugi, so izdali postv, v katerem pripravljajo odbravanje šodov, na kritiki naj proglase solidarnost s ruskiimi sodrugi glede takojšnjega premirja in hitrega mira. To se posebna točka na programu, ki se strinja z resolucije, sprejete na strankarskem shodu v Wuppurgu, da demonstrirajo na mir brez odškodnine in anekstije.

PROSVETA

GLASLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in Inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.12 za tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom

"PROSVETA"

2687 So. Lovndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2687 So. Lovndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telephone Lovndale 4638.

Datum v obljupoju n. pr. (Oktober 30-17) poleg valaga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnarvom potekla narodnina. Posvetite jo pravočasno, da se vam ne ostavi list.

OHRANITEV ŽIVIL.

Agitacijo za ohranitev živilskih zalog vodi Herbert C. Hoover, zvezni živilski upravitelj. Kampanija za konzerviranje živil je zelo razširjena in pomagale so bole, cerkve in razne družbe, da jo zanešo v vsako družino v Združenih državah. Statistični biro cení, da v Združenih državah živi 22,000,000 družin in Hoover upa, da vsaka gospodinja obljudi, da bo varčevala z živežem in ne bo trtila z njimi.

Pozabiti ne smemo, da je večina delavskih gospodinj tudi v normalnih časih zelo varčna. Dobe se mogoče med njimi izjeme, ki le potrdijo pravilo, da je delavska gospodinja vobče varčna in da ne razmetuje. Za te delavske žene, ki so tudi v mirnem času stokrat obrnile cent, preden so ga izdale, ki so vsaki dan mučile svoje možgane, kako prihranijo in prigrispodinjijo, da ostane še za druge potrebe, ali da se položi kakšen cent na stran za slabe dneve, ki kaj radi običejejo delavske družine, je taka obljuba odveč, ker ne izdajo in potrošijo nič brez potrebe. Imamo tudi na tisoče družin v Združenih državah, ki jih nizki dohodki silijo k skrajnemu varčevanju, da lahko izhajajo. Vse te gospodinjje študirajo, na kakšen način se dajo napraviti tečna in okusna jedila, ne da bi bilo treba sanje potrošiti preveč denarja. Zvezni živilski upravitelj ne bo torej prisiljen, da pazi, kako žive v teh družinah, kajti mezda, ki jo prejema družinski oče, silí gospodinjjo, da varčuje in zopet varčuje.

Družinski oče, ki opravlja trdo in težko telesno delo, mora uživati tečno hrano. Če ni tečne hrane, tedaj prične pešati mišice, delavčeva moč pohaja, kar ima zle posledice za produkcijo. In delavska gospodinja ve, na kakšen način se skuha tečna hrana, ne da bi pri tem šarila potratno. Tudi zanjo je velike važnosti, da družinski oče ostane zdrav in pri moči, kajti od njegovega zasluzka je vendar odvisna prehranitev družine.

Živilski upravitelj Hoover ne bo imel vobče z delavskimi družinami najmanjših sitnosti, ker bodo gospodinjje še bolj varčevale vsled visokih cen za živila kot v mirnem času.

Delavci prirejajo redkokedaj bankete v mirnem času in se toliko manj jih bodo priredili v vojnem času. Delavci tudi nimajo navade, da pohajajo v kavarne in hotele prvega razreda, da si utešijo glad z jedili, ki dražijo živce in stanejo lep denar. Dohodki delavcev niso tako veliki, da bi metali denar za epikurejska jedila, tudi njih želodec, ki so vajeni preproste hrane, bi ne prenesli jedil, ki gredo v slast epikurejcem.

Z delavskimi družinami ne bo sitnosti pri konzervaciji živil! Dogodi se pa lahko, da ne pojde tako gladko v takozvani boljši družbi, v kateri so pojedine, pri katerih prihajajo draga in okusna jedila v obilni meri na mizo, nekaj navadnega. Tukaj se bo ljudem težko vrniti nazaj k preprosti jedi, ki prihaja na delavčevo mizo. Če je bogata družina prežeta s pravim demokratičnim duhom, tedaj se bo odpovedala razkošju v jedi, dokler traja vojna.

PROFITARSTVO IN DELAVSKE STAVKE.

Listi, ki zagovarjajo privilegirane interese, včasí strastno napadajo štrajkajoče delavce in jim očitajo, da so poželjivi in da izrabljajo položaj v svojo korist. Taki napadi so bili precej gosti ob času stavke ladjegradniških delavcev na pacifični obali, ki je zdaj končana.

Kaj je pravzaprav povzročilo stavko? Sodeč po dejstvih, ki so jih prinesli listi, je neka ladjegradniška družba ponudila 33 odstotno povišanje mezde, da dobi potrebne delavce. Ko so delavci v drugih ladjegradniških izvedeli za to ponudbo, so zahtevali povišanje mezde. Mislili so, če lahko ena kompanija poviša mezdo za 33 odstotkov, jo tudi lahko poviša naša. Kompanije so zahtevo odklonile in posledica je bila stavka.

Priznamo, da so delavci iz egoističnih principov zahtevali povišanje mezde, ravnotako kot so kompanije iz

sebičnih namenov odklonile povišanje mezde. Toda listi privilegiranih interesov nimajo pravice očitati delavcem, če zaštrajkajo, da so nelojalni in poželjivi.

Ko so v Kansas Cityju zaštrajkali nedavno cestno-železniški uslužbenci, je svet izvedel, da je kompanija plačevala svojim uslužbencem 22c na uro v tej draginji. Ali more kdo očitati tem uslužbencem, da so nelojalni in poželjivi? Taki očitki bi zadeli v črno, če bi veljali kompaniji, ki je sramotno nízko plačevala svoje uslužbence ob času neznozne draginje.

Današnja družba je tako urejena, da vsak podjetnik gleda na to, da mu vsak dolar, ki ga naloži v podjetju, nosi profit. Naobratno je pa delavec prisiljen prodati svojo delavno moč podjetniku po najvišji ceni, ki jo more dobiti od njega, če noče trpeti pomanjkanja. Neumnost je torej delavcem očitati poželjivost in nelojnost, če zastavkajo.

Gospodarski sistem je tak, da loči podjetnike in delavce v dva nasprotna razreda, ki imata vsak svoje interese. Ti interese ostanejo, dokler ne spremene sedanjega gospodarskega sistema, ki je povzročitelj vseh stavek.

DOPISI.

Wilcock, Pa. — Dne 12. novembra je ponesrečil rojak Frank Sedej. Kopalni stroj mu je v premogokopu štev. 1 odnesel levo nogo nad stopalom. Omenjeni je član društva Zveza, štev. 36, S. N. P. J., in društva Sveta Barbara, štev. 16.

Poročevalci.

Cleveland, O. — Akcije za S. R. Z. v Clevelandu je v polnem teku in upam, da bo tudi dobro uspešno. Seveda nam ne gre tako gladko, kot bi si to sami želeli, ker naša nasprotniki, ki nam mečejo polena pod nogo, imajo na raspolago 60, ki jih pa pri nas ni; kljub temu upamo, da bo zmaga na naši strani, če se ne pripreta kaj izrednega. Skušnje nas nede, da vsake stvar, ki se počasi razvija, ima zagotovljen napredek in obstanek.

Poglejmo nekoliko nazaj, pa imamo takoj jasno sliko pred očmi. Na pr. S. N. P. J. so takej prijetju prerokovali pogin, ali danes stoji trdnjeje kot vsaka druga slovenska podporná organizacija. Isto velja za "Jugoslovansko socialistično zvezo." Takih vzgledov bi lahko našli še več, pa naj ta dva zadostujeta.

Pomudimo se nekoliko na nasprotni strani. Pokojna liga je bila ustanovljena "na hitro," brez vsake prave podlage ali programa, zato je bilo njeno življenje le kratko kljub raznim zdravilom, ki so ji bila na raspolago.

Počama toda sigurno je naša pot. Vsak korak, ki ga naredimo naprej, moramo skrbno premisliti in preudariti ter ne smemo precenjevati naših moči, ampak toliko se le tistega dela, za katerega vemo, da smo dovolj močni in ga bomo lahko nadvladali. Ako se bomo držali te taktike, nam je zagotovljen uspeh in končna zmaga.

Niskotno osebno polemiko prepučamo našim nasprotnikom. Intelektualni ljudje je presirajo. Mi zahtevamo resnega dela, ne pa osebnih bojev v časopisju. Naši nasprotniki se ga naj poslužujejo, narod pa bo sledil poti, ki mu je že začrtala "Slovensko republikansko združenje."

Vsak, ki je bil navzoč na shodu dne 7. novembra, na katerem je govoril Eibin Kristan, se je moral pripraviti, da jasneje ni mogoče dokazati vzrokov sedanje vojne in problemov jugoslovanskega vprašanja, kot jih je obrazložil sodrug Kristan.

Na tem shodu je bila nabrana avota \$19.43 v korist S. R. Z.

Nadalje priporočam društvom, ki še niso izvolila zastopnikov, da grejo na delo in za gotovo izvolijo po dva zastopnika za lokalni odbor S. R. Z. v Clevelandu, ter se sigurno udeležijo skupnega sbo-rovanja dne 27. novembra v Joe. Birkovi dvorani, 6006 St. Clair Ave. ob 8. zvečer, to je sadnji torek v novembru.

Za S. R. Z. J. Skuk, zastopnik društva Naprej štev. 5, S. N. P. J.

En, hmi žena: "Ali si danes kaj ustrelil, ljubi možiček?"
Mož: "Da!"
Žena: "Ali si se prinesel v kuhinjo!"
Mož: "Ne... ampak v bolnišnico!"

Poravnano. "Kot olajševalno sredstvo torej navajate, da ste ukrali havelok, ker je bil vaš prekretek. In zato morate dalje časa sedeti v luknji!"

Nemški vplivi v Švedski

Da se razume zadržanje Švedske v sedanjí vojni, je treba da poznamo nekoliko njeno notranjo politiko zadnjih tridesetih let.

Nad sto let živi Švedija v miru. V tí dobi se je opomogla iz izšepanosti, ki so ji jo prizadejale vojne s raznimi narodi v času njene največje slave. Zadovoljna je, če more živeti svobodna in neodvisna v krogu svojih meja in se ni brigala za politiko in dogodke življenja njenih mej do zadnjih dvajsetih let. Takrat je pričel rasti med Švedskim narodom strah pred Rusijo.

Ločitev Norveške od Švedske, ki so jo v prvi vrsti zakrivilí švedski konservativci in militaristi, ker niso hoteli priznati svobode južnemu narodu opravičenih zahtev; je v veliki meri povečala bojášen pred rusko nevarnostjo v Švediji. V zadnjih desetih letih, ko je postajala evropska situacija vedno bolj zamotana, je Nemčija storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da je strah pred rusko nevarnostjo med Švedí še povečevala, da je ležal nad Švedijo kot nekaka mra, ki lahko vsak čas uniči bodočnost države. Med Švedí se je merljivo propagirala mrnja proti Rusiji.

V tí dobi je prodrl v Švedijo duh zapadne demokracije. Ustanovila se je liberalna in socialistična stranka, ki sta se takoj podali v aktivni boj proti švedski birokraciji, ki je imela državo pod popolno kontrolo. V političnem življenju Švedije se je pričel med mlado demokracijo in konservativci sanjati boj, ki je po svoji ostrosti in obliki bil mnogo hujiši kot strankarski boji v večini drugih držav.

Kot v vseh državah, naj si bo v Nemčiji, Angliji ali Franciji, tako so se tudi v Švediji konservativci posluževali patriotizma, ki je reprezentiran v veliki armadi in mornarici in pozivali narod k obrambi, kazajoč mu razne nevarnosti, kot najuspešnejše sredstvo proti razširjevanju mednarodnih tedene moderne demokracije.

Cim hujiši so postajali politični boji, tim glasnejši so postajali konservativci in naglašali potrebo sodelovanja vsega naroda v obrambi proti Rusiji. Švedska armada naj se modelira po vzoru nemške.

Proti ruski nevarnosti je samo ena pomoč — Nemčija. Anglijo so smatrali le kot propadajočo pomorsko silo, na katero se Švedija ne more opirati, kake druge močne države pa ni bilo, da bi mogli nanjo računati.

Švedski konservativci so imeli v rokah vso moč. Representirali so vse boljše sloje, armada in črna vlada zbornica je bila plutokratska in aristokratska institucija z veliko avtoritativno močjo in tudi nija zbornica ni bila vseh naslednjakega volilnega sistema, ki so ga spremenili šele par let nazaj, ljudska institucija.

Ko se je pričel politični boj, so stranke zastopale sledeče smeri: Konservativci, močne veri z Nemčijo, nemško formo vlade, v kateri naj ima kraj glavno moč. Liberalci so delovali za preustrojev parlamenta po angleškem vzorcu, kjer ima parlament glavno in odločujočo moč. Socialisti so delovali po programu mednarodnega socializma.

V tem smislu se je v splošnem vrtil politični boj med švedskimi strankami in se še vrši. V zadnjih petdesetih letih je bi-

la Švedija, kar se tiče mednarodne politike, ena najbrezbranišjih držav v Evropi. Toda mednarodni odnošaji evropskih držav so postajali vedno bolj napeti. Nemčija je s pomnoženo vajetnostjo utrjevala veri med njo in Švedijo in jo s tem hotela v slučaju vojne ohraniti na svoji strani. Nemčija je imela v Švedskem dvoru veliko oporo; nemški bankirji in industrijalci so delali z vlado rako v roki. Anglija in Francija sta bili napram tí nemški propagandi v Švediji indiferentni in neaktivni. Ali se je potam žuditi stališču oficíalne Švedije v sedanjí vojni?

Anelesi so Švedom mnogo simpatičnejši narod kot Nemci. Nemci kot individuiji so Švedom celo antipatidni.

Ko je izbruhnila vojna, je bila večina švedskega naroda sovražna Rusiji, v simpatijah za Nemčijo odkritostaršo prijateljaka Franciji in brezbrizna napram Angliji. Armadni častniki in dvor so bili navdušeni za Nemčijo. Vodilni politiki socialistične in liberalne stranke, ter večina industrijalcev in veletrgovcev so bili takoj od začetka za politiko nevtralnosti. Sreča za Švedijo je bila, da se je tisti čas nahajal na krmilu švedske zunanje ministarstva M. Wallenberg, odkritostarši prijatelj zaveznikov; ki je imel na vidiku tudi, da bodočnost Švedije ne leži na jugu, nego na vzhodu in zapadu. Posrečilo se mu je obdržati državo izven vojne, kljub silni prometni propagandi in grožnjami. Toda tudi tisti del švedskega naroda, ki je simpatiziral s zavezniki, je bil prepričan, da bo Nemčija zmagovalka in kot taka strla moč Francije, nadvladala Rusijo in pustila Anglijo v brezupnem položaju.

Pozneje, leta 1915, ko so dogodki na bojišču nekako omajali to njihovo prepričanje, so še vedno vztrajali pri tem, da se Nemčije ne more poraziti in konservativna stranka, ki je bila takrat na krmilu vlade, je uravnala zunanjo politiko Švedije v smislu, da bodo države, zapletene v vojno, prisiljene skleniti kompromisni mir mnogo poprej, predno bodo v stanu izorpati Nemčijo.

Bivši ministarski predsednik Hammarskjöld, mož velikih sposobnosti, toda naklonjen Nemčiji, je bil prepričan, da je za Švedijo najboljša, da sledi močni, nevtralni politiki in se z njo materialno okoristi, brez obsira na humaniteto ali sentimentalne občutke. Bil je gluš za nasvete raznih politikov, da je od njega brezmišelnost ignorirati angleško gospodstvo nad morju in omalovažavati blokado zaveznikov, nego je metastaril z Nemčijo, v kar so mu pomagali kralj in dvor.

Zavezniki so se napram Švediji obnašali prijateljsko in ji niso dajali povoda, da napravijo iz nje sovražnico. Z blokado ji niso delali mnogo neprijetik, z obstrom, da so bile takrat še tudi Združene države nevtralne. Z blokado proti nevtralnemu državam niso hoteli preveč brezobzirno postopati. Liberalci in socialisti so imeli ob izbruh evropske vojne dovolj opravila, da preprečijo vladi vstop v vojno na strani Nemčije, in več od njihove strani niso mogli napraviti. Narodni ponos je pomagal do gotove meje vzdržati švedsko nevtralnost, v čigar imenu so apelirali na ljudstvo, naj nedopusti, da Švedijo potegnejo v vojno, bodisi od nemške ali zavezniške strani.

Toda situacija se vedno spreminja, tako tudi v Švediji. Potagonska prihaja prepričanje, da Nemčija ne bo smagovalka v tí vojni; revolucija v Rusiji je odstranila "rusko nevarnost," vedni strah Švedije. Prusko brutalnost so pričel razumevati. Protiangliško časopisje piše v vedno milejšem tonu.

Švedija je bila leta preplavljena z nemško propagando. Del stockholmskega časopisja je popolnoma pod nemškimi vplivom. Uspehi so bili očitni, kajti Nemčija ni štedila ni truda in denarja, da pridobi Švedije na svojo stran. V zgodovini ostane madež nad Švedijo, ker ni imela grajalne besede nad brutalnim pohodom nemške armade v Belgijo, ker ni protestirala proti brezpopojnemu potopjanju parnikov, na katerih so postajali žrtve otroci in ženske. V vsi Švediji se je dobil samo en mož, ki se je upal javno nastopiti proti temu, — socialistični vodja Hjalmar Branting.

Zadnje volitve v parlamentu dale Brantingu priliko igra važnejšo vlogo v parlamentu švedske socialistična stranka prezentira moč, ki jo v Švediji bodo mogli ignorirati.

Hjalmar Branting je po simpatijah na strani zaveznikov prevel poraza, ki so ga do konservativci pri zadnjih volih v švedski parlament, stopilo konservativno ministarstvo na njegovo mesto je prišel leikijski ministarstvo, sestavljeno socialistov in liberalcev. Branting je prenehala Nemčiji naklonjen politika.

Teško bo popravljati napake, ki jih je napravila švedska birokratična vlada v ni. Argentinsko-nemška antipredobro kaže, da je bila švedska diplomacija v mnogih slučajih rodje Nemčije. Zopet dokaz nevarna je svetu tajna diplomacija, ki le intrigira in deluje, mejtem ko nima ljubečim namenjaje moči, da ji za pot pri njenem pogubnem koncu. Švedí so izobražen, kulturni in vsebujejo v sebi moči, napraviti nadaljne kopolni demokraciji.

Širom Ameri

AVTOBANDITJE NA D

Chicago, Ill. — Prejnjí avtobanditje zopet strašili v stni, in policijski načelnik S. Ler se je v osebi udeležil ob nje. Tucat avtomobilov, s njih s policiji, ki so bili obsojani s puškami, so vozili križnem mestu, da vlove bandite. Ikončal brez uspeha.

Banditje so bili na delu nem in severnem delu mesta. Prvi rop so izvršili ob zvečer. Oborožena banditja prihila Robert Taylorja, vstopil v avtomobil na Osem in šestdesete ceste in nellove ulice. Na avtomobilu ga oropali za \$50 in uro in so ga postavili na ulico.

Druga žrtve je bil V. Hurbes. Oropali so ga na ulici za \$5 in uro.

Raymond Bare in Paul H. sta bila prihodnja dva, ki sta rala vstopiti v banditski avtomobil. Pobrali so jima denar in gulje.

O. C. St. Clair je bil četrti, ki je moral verjeti, avtobanditje ne šaljjo. Obrga za \$25.

Na severni strani je bil George Howler za \$18. Za so prišli na vrsto Mike Marlo, James Toffol, Joseph La. sky, Joseph Goldberg. Pobrali jim ure in denar. Za takó delo so oropali še Patrick J. gimna v njegovem salunu in so se banditje podali k polici. Policija nima najmanjše o njih.

ŠVENICO HOČEJO NAR V ARGENTINI.

Buenos Aires, Argentina. — Ilandaka je vprašala za 50 ton pšenice do prihodnje Španije pa za 600.000 ton. Je dovolila, da se sme izvažati ruza brez omejitve, če so kritične potrebe.

ŠVENSKA VLADA JE POSE VMEŠ, DA OHRANI GOV

San Antonio, Tex. — Švedska vlada je podvzela korake, da peljejo črede iz krajev, v katerih je suša amorila pašnike. Carstvo kompanija je odredila 3 železniških voz, da odpeljejo de na pašnike, na katerih je izobilje pašne.

POSLIEDICA LJUBOSUM STI.

Chicago, Ill. — Zamorka phinet Polk je našla svojega ljence dr. James N. Harris družbi druge žene. Harris di zamorec. To je tako ujdga da je oddala nazaj dva streza na mestu ustrelila. Po njem umoru je oddala na policijo postajo in izpovedala zločin.

LETALCA POKERECIL

Fort Worth, Tex. — Z letala sta padla na tla iz zravnega R. L. Johnson, lajtnant kraljevskega letalskega korpusa in ameriški sergent Malloy. Že se je dogodila sedem mil mestu. Letalca sta mrtva, ob detajlov o nezgodi niso pri-

VESTI Z BOJISCA.

Razno iz inozemstva.

Italijanci proti združenim silam... Na vzhodnem robu planote... Na severu so se Italijanci umaknili z gore Tomatice...

Zionisti apelirajo za neutralni pas okrog Jeruzalema... Bern, Švica, 16. nov. — Zastopniki mednarodnega zionističnega odbora so apelirali na papeža, Nemčijo, Avstrijo in Anglijo...

Poljski delavci so kajzerjevi sužnji... Kodanjski, 16. nov. — Sušenjake razmere, v katerih žive poljski delavci v Nemčiji, so jasno razložili v oglasu...

ALI JE BILA PRVA ŽENA LANGMANOVA USMORJENA? Chicago, Ill. — Mrlički gledalnik Hoffman je dobil sodniško dovoljenje, da iskalje na pokopališču Waldheim prvo Langmanovo ženo...

Slovenska Narodna Podpora Jdnota... Ustanovljena 8. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2627-29 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Jerusalem pada kmalu.

London, 16. nov. — Uradno javlja, da je angleška armada v Palestini zasedla Jeruzalem... London, 16. nov. — Uradno javlja, da je angleška armada v Palestini zasedla Jeruzalem...

Northcliffe svari Anglijo, da bo Amerika prevzela vodstvo.

London, 16. nov. — Lord Northcliffe, izdajatelj mnogih časopisov, kateri se je pred nekaj dnevi povrnil iz Združenih držav, je odločil ponujati mesto za avstrijskega ministra in obenem je v pismu ki ga je poslal Lloyd Georgeu, povedal razloge, zakaj je odklonil ponudbo.

Rusko tiranstvo se je umaknilo avstrijskemu tiranstvu na Poljskem.

Haag, Holandija, 16. nov. — Tukajšnji židovski korrespondentni biro je dobil nabor prvih od lidov iz Poljske, ki je pod avstrijsko okupacijo. Židje poročajo, da so avstrijske oblasti s vsakim dnem bolj protiidovski, da pravno so v začetku naglašale, da so jih prišlo rešiti izpod ruskega tiranstva...

OSTRICE POKOJE POD NADZORSTVO ŠVIČARSKO UPRAVE.

Tucson, A. J. — Šivilski upravitelj Hoover se je prišel interesirati za cene ostrig in jih sniža, ko bo preiskava končana. Živilska uprava je dobila priporočila, da se profitarji polastijo ribjega trga. Odkar so gospodinjice prišle segati po ostrigah, da nadomestijo maso, so profitarji navliči cene za ostrige navzgor.

Blaziranec. Dama: "Torej ste videli tudi morje na vašem potovanju?" "Ah, kaj videti!... pljuval sem vanj!"

KADITE TILLMAN CIGARE. Unijske izdelane. Ilymske Cigare... "La Casera" Cigare... TILLMAN CIGAR CO. AURORA, MINN.

KJE STA Charlie Knes in Joe Napast! Prvi je stanoval pred letom dni v Sheboygan, Wis. in drugi pa v Milwaukee, Wis. Časna rojaka prosim, če kdo ve za njihove naslove, da mi jih nanesi, za kar bodem vsakemu zelo hvalešen...

Nemški protinapadi v Flandriji so brez uspeha.

London, 16. nov. — Po uradnem poročilu so Nemci večkrat zopet poskušali s protinapadom v paschendselskih hribovih, toda Kanadci so jih vrgli nazaj z velikimi izgubami. Na tisoče Nemcev je obležalo v brezupnem boju za izgubljene hribovite pogoje okrog Paschendaele. V zračnih apopadih so Nemci izgubili dva eroplana, dočim so leti drugi pobegnili s pozoriščem. Pariz, 16. nov. — Današnje uradno poročilo omeja topniško bitko na verdunski fronti in upešne francoske upade bliso reke Ailette. Francoski letalci so bombardirali nemške postojanke v Alzaciji in vrgli na tla štiri nemške eroplane. Nemški aviatiki so metali bombe na Calais in smrtili nekaj civilistov.

Francija deluje za nemško republiko.

Washington, 16. nov. — Državnemu oddelku javljajo poluradno, da francoski aviatiki pred kratkim metali na nemške zakope letake, ki so vsebovali Wilsonov odgovor papežu in sledeči oklice: "Kdor izmed nemških vojakov se prostovoljno poda in da našim stražam geslo 'republika', ne bo pri nas vojni ujetnik, temveč se bo svobodno gibal pod pogojem, če želi delovati za republiko Nemčije med svojimi rojaki." Na ta oklice so se odavalo že na stotine Nemcev, ki prostovoljno prihajajo v francoske linije z željo, da so pripravljeni delati propagando za nemško republiko. Gibanje za republiko se je razširilo tudi v neutralne države, ki meje z Nemčijo in odkoder gre agitacija med nemške čete na bojišču.

Revolucija v Ekvadorju.

Buenos Aires, 16. nov. — V republiki Ekvador je laburistična revolucija. Rebeli so vseli Puchlo Viejo, Caracas in Cataram. Mnogo oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Homatije v Rusiji.

Washington, 16. nov. — Tukajšnji ruski poslanik Bakmetjev je prejel vest od ruskega poslanstva v Rimu, da je Kerenskijski gospodar Moskve. Vest, ki jih popelja ameriški poslanik Morris v Stockholmu, so si v konfliktu. Ena vest pravi, da je v Petrogradu mir, druga pa, da se nadaljuje poulična bitka na mnogih krajih mesta.

KLAVNIŠKI DELAVCI KANTVAJE POVIŠANJE.

Chicago, Ill. — Klavniški delavci so predložili velemezarjem svoje zateve: osemurni delavnik mesto deseturnega in povišanje mase. Delavci so organizirani v "Amalgamated Meat Cutters and Butchers' Union". Prizadetih je trideset tisoč delavcev.

NAENANILO!

Delničarji Slovenskega Hranilnega in Posojilnega Društva v Franklin — Conemaugh, Pa. I. Delničarjem namanjam, da se prihodnja seja vrši v četrtek zvečer, dne 22. novembra t. l. v Slov. Izobraževalnem Domu v Franklin Borough. Začetek seje točno ob 7. uri zvečer. Ta seja je valna za vsakega posameznega delničarja, ker bodo na leti nominirali kandidate direktorjev za leto 1918. Dolžnost veče vsakega delničarja, da se udeleži novemberske seje. Za Slov. Hran. in Pos. Društvo. Anton Gabrenja, tajnik. (Nov. 17.—18.)

Podalšajte vaše življenje. a preprečenjem izgube vaših mož. Pravilno delovanje vaših notranjih organov je temelj vaše moči in zato, ako trpite vesed slabih živcev, bolečin na oblistih in kolodah, izgube moči v splošnem, nočnega potenja, posledice pravele zavrite pijake, jedli ali drugih enakih stvari, ne čakajte, dokler vas bolezen prenaga, temveč naročite si za \$1.00 eden, ali pa za \$5.00 šest zavojev JUVITO TABLETOV. Ako želite posteljate zavarovati, pošljite 10c več. Naslov je: Juvito Laboratory South Hill Branch 6 PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 628 Penn Av., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je zdravnik slovenski... No počite imati in število! Zdravje vaše duše.

Angliji ujeti 100.000 mož in vplenili 800 topov.

London, 16. nov. — Finančni vojni tajnik Forster je dejal včeraj v parlamentu, da so Angliji ujeti od meseca julija 1918 101.534 Nemcev in vplenili 529 topov. Ves čas, odkar traja vojna, so Angliji ujeti 100.000 mož in vplenili 800 topov.

Nemški listi objavljajo slike ameriških ujetnikov.

Amsterdam, 16. nov. — Nemški časopisi, ki so prišli danes semkaj, vsebujejo slike ameriških vojakov, ki so bili nedavno ujeti na francoski fronti.

Ameriške vesti.

POLICIJA JE PRJELA DOZVEVKA BANČNA VLONILCA Feoria, Ill. — Polcija je tukaj aretirala sumljiva nekhanca, ki sta se peljala z avtomobilom, ki je bil onesnažen z blatom in je bil brez številke. Lokalne oblasti sodijo, da sta bančna vlomilca, ki izvršujeta bančne vlome križem po deželi. V njuni posesti so našli torbi bru in bankovcih. Bankovci so bili v zavojih in neprejetni. Poleg so našli orodje, ki služi vlomil-

Američani odbili nemški napad.

Ameriška fronta v Franciji, 16. nov. — Nemci so hoteli napasti zakope, ki so v rokah ameriških čet, toda ameriška artilerija jim je zmešala račune. Navsezgodaj zjutraj so Nemci stpali krogle in strojnih pušk na zakope, toda v tistem trenutku so ameriški topničarji izstrelili razsvetljajoče granate, ki je izdala postojanko nemških strelcev pred zakopi. Američani so odprli ogenj na nje in Nemci so se umaknili. Odkar so zadnje Američani in Francozi razpršili nemško patroljo na "ničegaven ozemlju" so bolj pogosto oglašali nemško streljanje. Menda snujejo načrtevalne napade. Maturje praxe med straljanji so na dnevnem redu. Vreme je postalo oblačno in mrzlo.

Olemenceau predsednik francoskega kabineta.

Pariz, 16. nov. — George Clemenceau, bivši ministrski predsednik, je sprejel ponudbo predsednika Poincarra, da sestavi novo ministarstvo. Poslanec in senatorji radikalne socialistične stranke so se zedinili, da ne bodo nasprotovali njegovi vladi.

Nizozemska ima iznajdbo proti morskim minam.

Haag, Holandija, 16. nov. — Nizozemska vlada ima iznajdbo ki naredi morske mine neškodljive in parniki lahko plovejo skozi pas z minami brez vsake nevarnosti. Poskusnja v pristanišču Flushinga se je siljajno obnesla. Čim je parnik zadel ob morako mino, je zadnja priplavalna na površje, ne da bi se razstrelila. Vlada drži iznajdbo v tajnosti.

Ameriški kongresniki posetili francoski parlament.

Pariz, 16. nov. — Predsednik Poincare je včeraj sprejel delegacijo ameriških kongresnikov.

Vabilo na veliko veselico katere priredi Društvo "Prosveta" Slov. Hran. S. N. P. J. v LAWRENCE, PA. dne 20. novembra, t. l. (Thanksgiving Day) v domači dvorani društva Prosveta. Začetek ob 8 uri popoldne. NA PROGRAMU JE: Banket, katerega otvori Tamburaški klub in slavno znane pevsko družbo iz Cantonburga, Pa., s tem nastopijo razni govorniki, potem pride izbrani orkester in vrli so PLES, posneje v noči pride na vrsto veleprijetna "Vinska trgovca". Da se bo vse točno potreglo, zato skrbni vestilni odbor. Ujladno vabilo vse sosedna društva in vse slovenske občianstvo domače in iz bližnje okolice. Vsi na zabavo in dan! ODBOR.

POTREBUJEMO 25 PREMORGARJEV ZA NEW RIVER COMPANY. Družine in samec. Mi imamo prostora za 25 slovenskih premorgarjev, ki so pri volji delati, kjer se zasluži od \$100.00 do \$125.00 na dva tedna. Cerkev, kole in dvoranje za društva. Premog je od tri in pol do pet čevljev visok. Kompanijska prodajalna je zasedena. Je tudi lepa prilika kupiti svoj dom na lahke obroke. Rovi so poleg dveh letalnih, ki dajeta ugodnosti pri vankdanjem delu. Pridite osebno ali pa pišite v vašem jeziku takoj na: MR. C. P. ANDERSON, McDONALD, W. VA.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00. Je kreditno pripravljen in operiralen za poslovanje s SLOVENCI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI. Mi polijemo denar vašim prijateljem v vaše domovine po najboljših cenah. Finančujemo 6 edelotne obresti na banke vloge. MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPEKONA INSTITUCIJA.

TRIJE RODOVI.

Dopunski iz sedmih del. — Special English-Gangl.

(Nadaljevanje)

A življenje je lepo! Toliko sladkosti hrani v sebi, toliko tajnosti, da je tem lepše in vabljivejše, čim bolj se potaplja človek vanje. In ko mu pokleže sredstva, da ne more več uživati življenja, se zave svojega ubožstva, svoje malenkosti. In tako tudi Pavel! Ko se je zavedel, kako je majhen in ubog, se je obrnil od življenja in si je želel doma, kjer se lahko skriva pred njim. In ko je potoval in iskral bogastva dolge dneve in noči dostikrat lačen in žejen, se mu je porodila v srcu pesem, ki je ni še nikoli slišal, a ki se tako prilaga njemu samotnemu. Pesem in naprev — oboje se mu je obenem zbudilo v srcu in ni hotelo utihovati v njem. In nočoj, ko je zopet doma in se bliža spanec, mu spet odmeva v srcu:

"Ubog popotnik hodi križemsvet, srce ga silí, da za srečo roma. Človeška srca krije mraz in led, in romar brez miru je in brez doma!"

Vselej, kadar je pel to pesem, ga je obšla globoka žalost; usmilil se je samemu sebi, da bi se razjokal sam nad seboj. Komeno se je privadil pesmi, da jo je vedno pel ali ps žvižgal polglasno, koderkoli je hodil in potoval. Postala mu je zvešta spremljevalka, ki se ni nikoli ločila od njega. Tako je imel vsaj nekaj svojega.

Ko je drugo jutro vstal in se oblačil in mu je mati pripravljala zajtrk, je Pavel pel tiho pred se:

"Ubog popotnik križemsvet, srce ga silí, da za srečo roma. Človeška srca krije mraz in led, in romar brez miru je in brez doma!"

Vrata v kuhinjo so bila priprta. Dasi je pel Pavel tiho, je vendar mati natanko čula besede in naprev. Roka ji je zastala pri delu. Čutila je uboga žena bridkost in milino pesmi:

"Nezvan, neabljen, vedno sam s seboj, nendrine misli, le so mu družice; nikjer nikogar da bi del mu: Stoj! Da bi isprala bol — več ni solzice. . ."

"Kaj ne, človek dostikrat še jokati ne more,

tako je žalosten," se oglasi mati v kuhinji.

"Zakaj pravite to!" vpraša Pavel.

"Tvoja pesem mi je zbudila to vprašanje."

"Moja pesem? — Ah, saj res! Niti vedel nisem, da pojem. Moje misli so bile daleč od pesmi," reče sin. Zamejtal se je, ker se mu je zdelo čudno, da posluša mati besede, ki so se mu tako čudno in nehotoma porodile v glavi. Prišla so same ob sebi, nezvane in neabljene — kakor romar, ki so govorile o njem.

"Kje si slišal to pesem? Preden si odšel, je še nisi pel."

"Naučil sem se jo ob zadnjem potovanju. Povsod so jo peli, koder sem hodil. Ni čuda, da mi je ostala v spominu."

"Ali gre pesem še dalje?"

"Morda, a jaz je znam le toliko. Saj je dovolj, da sem se naučil to. Bolje bi bilo, ko bi se naučil kaj veselega. Človek tiči v sami žalosti in se vedno globlje pogreza vanjo."

"Zdaj, ko si zopet doma, mi je srce iznova začelo upati," pravi mati.

"In kaj upate?"

"Upam vse najboljšje in najlepše."

"Blagor vam! Nesrečen je tisti, kdor nima nobenega upanja več. Prazno in pusto je vsenaokrog. . ."

"Ali je s teboj tako?"

Pavel ni hotel odgovoriti, zato je brž vprašal: —

"In kdaj se poroči Lenka?"

"Pravijo, da v nekoliko tednih. Jaz ne vem natanko, ker se ne menim za to. Tudi zate bi bilo boljše, da pustiš Lenko. Izberi si drugo."

Izgovorila je mati zadnje besede, ne da bi vedela, kaj je hotela reči. Skoraj ustrašila se je svojih besed, ko so bile že izgovorjene, in se pomislila, kaj je rekla.

"To tudi storim!"

"Kaj?"

"To, da se oženim! Tako pokažem ljudem, da me niso ubili, in dokažem tudi, da so še druga dekleta na svetu, a ne samo Lenka! Tako bodi, mati! Naj se razgledam in razmislim. Nečem nikakršnih sanj več! Svoj hočem biti, neodvisen od vsakogar. Zato se oženim, in lepo nam bo potem."

Pavel je govoril naglo in iskreno. Materi se je zdela, da govori resnico. Vendar je vprašala:

"Ali misliš to resno?"

"Saj ste mi vendar svetovali. In mati ne svetuje sinu nič napačnega."

In tako se ga je oprijela misel na ženitev.

"Kje je tvoje bogastvo?" so Pavla izpraševali zvečer prijatelji.

"Moje bogastvo je v tem, da se oženim."

Začuden pogledi so se obrnili v Pavla.

"V treh tednih se vendar Lenka poroči z Zavinščakom."

"Da, a jaz si vzamem drugo!"

"In katero?"

"Tisti dan, ko bo Lenkina poroka, bo tudi moja. Takrat tudi zveste, koga vzamem. In to je moje bogastvo. Zaman je bil ves napor, da bi me untihi. Toliko moči imam še, da si ustvarim svojo srečo sam brez Lenkine in Ribičeve pomoči."

"In potem porabiš tudi nas?"

"Ne, ali konec bo popivanja in ponočevanja. Naj moramo vendar gledati, da se vsi polagoma osamosvojimo. Kó pomrjo, pridemo na njihova mesta. Mladí smo še, in bodočnost je naša. Le strahu ne sme biti v človeškem srcu."

Eden izmed prijateljev ga vpraša: "Ali nisi tudi pred odhodom pripovedoval, kako so tvoji načerti in koliko bogastva prineseš, ko se vrneš? Ali veš, kako si treščil kupico ob steno, ko si jo izpraznil na svojo bodočnost?"

Pavel je nekoliko užalilo to vprašanje.

"Govoril tako, kakor bi mi ne verjel. A če lažem, mi pljuni v obraz in mi reci vse, samo nič dobrega ne! Če sem pil na svojo bodočnost, ali nisem pil zato, ker sem vedel, da se mi bliža? Ali vam nisem povedal ravnokar, da se oženim in da bo konec potovanja? Torej je popolnoma razvidno, da sem tedaj ravnal s premislekom. . ."

Ni se jim hotelo več govoriti o tem. Pavlu niso verjeli, saj so vedeli, da govori mnogo in samozavestno, a ostane le pri besedah. Zatorej so začeli druge razgovore in se kmalu razšli. Čudno se jim je zdela, da je slišal Pavel domov.

Od prijateljev se je poslovil pred gostilnico in odšel proti domu. Toda ni se mu hotelo spat. Krenil je od stanovanja dalje po cesti iz mesta. Noč je bila svetla. Lep je bil izprehod v hladnem zraku po posrebrni cesti. Pavel je razmišljal, kje si poišče nevesto. Zakaj to je gotovo in sklenjeno, da se poroči tisti dan kakor Lenka. Spomnil se je Manice, življe, ki je stanovala in živela pri sosedu in hodila živat tudi po hišah. Dobro jo je poznal. Nekoliko blede in suha je bila v lica, a sicer je bila Manica lepo deklet. Skoro vsak dan jo je videl, ko se je v mraku vračala mimo prodajalnice domov. Večkrat sta se tudi kaj pomenila in večkrat je si je mislil Pavel, da bi bila Manica njegova, ko bi ne bilo Lenke. — Vračal se je zopet proti mestu, ki je že spalo in mirovalo. Lepi so bili Pavlovi sklepi. Takoj stopi k Manici in jo poprosi roke. On bo delal v prodajalnici, a žena bo živela, mati gospodinjila. To je tista bodočnost, obispana s srečo, ki jo je iskal po svetu, a ki ga je čakala doma. Ni zaman razbil kostarec, in njegovi prijatelji se prepričajo, da je Pavel moč, ki tudi izvede, kar sklene. Pogledal je kvilku in stal je pred Ribičevo hišo. Gotovo zahaja semkaj zdaj tudi Manica, da živa za Lenko. Kdo ve, kolikokrat se pogovarjajo o njem! To bo gledala Lenka, ko sve, da be tista, ki živa zdaj nji, kmalu začela delati zase. Lenko obkile srd, nevoščljivost ji požene rdečico v lica. A Manica bo vendar njegova!

Pavel je stal pred hišo in gledal v okna prvega nadstropja. Srebrno šuninih žarkov se je ogledovalo v njih.

Tiho se je oglašala Pavlova pesem:

"Ubog popotnik hodi križemsvet, srce ga silí, da za srečo roma. Človeška srca krije mraz in led, in romar brez miru je in brez doma!"

Mati je še bdela, ko je prišel Pavel domov. Ni se mogla dovolj načuditi, da je prišel tako zgodaj in trezen.

"Zasmehovati so me hoteli nočoj, ker sem jim povedal, da se oženim," je začel Pavel, "toda kmalu se prepričajo, da nisem lagal."

"Torej se res oženiš?" vpraša mati.

"Da, in sicer ravno tisti dan, kakor se poroči Lenka. Take je našljem nad običnimi ljudmi, in tako izprevidite tudi vi, mati, da vam niso Pavla ubili pri Ribiču."

Materi so bile oči polne radostnih solz.

"O, tisti grdi ljudje! To je prav, da jim pokazem, kako si lahko srečen tudi brez njih! Ali, kar je glavno: kje imaš nevesto?"

"Ugenite! Saj ni daleč od vas!"

Mati pomislil nekoliko. Od hiše do hiše ji gre do misli in posvedujejo, kje je Pavlova nevesta. Hipoma se oglasi:

"Manica!"

"Da!"

Manica ni bila materi tuja. Dobro jo je poznala. Vedela je, da je pridno deklet, ki se preživlja z delom svojih rok. Nihče ni vedel o nji nič slabega.

"Zakaj molčite? Ali vam ni všeč moja izbera?"

"Všeč mi je, ali tako me je prevzela ta novica! Vesela sem, saj je Manica dostojno in pridno deklet. Tudi nekaj prihranka ima. Pa kdaj sta se zmenila?"

"Nisva se še, toda takoj jutri se zmeniva."

Drugo jutro je Pavel zgodaj vstal in je čakal na pragu, da pride Manica mimo. Ko jo je zagledal, da prihaja, ji je šel naproti. Nasmejala se mu je, dolgo ga že ni videla.

"Ali ste zopet doma, gospod Pavel? In tako zgodni ste."

"Vrnil sem se zopet in ostanem vedno doma. A samo pod enim pogojem."

"In pod kakšnim pogojem?"

"Ako hočete vi," je rekel Pavel.

Manica se je ustavila. Ni umela Pavlovih besed.

"Kako to mislite?" ga je vprašala.

"To je čisto enostavno. Brez vseh ovinkov vas vprašam: Ali se hočete poročiti z menoj?"

Manicel je prišlo to vprašanje tako naglo in nepričakovano, da jo je presenetilo in prestrašilo obenem. V prvem hipu ji je zastalo srce, potem ji je začelo utripati z vso silo, in vročica ji je silila v lica, da so vsa zardela.

"Nisem vajena, da bi se kdo šalil z menoj," je rekla resno. "Kaj mislite s tem vprašanjem?"

"Mislim tako, kakor je njega pravi pomen. Nobene šale in nobenega dovtipa ni v mojem vprašanju. Zašelel sem si miru in stalnosti. Da dobim to dvoje, se morate poročiti z menoj. Dovolj mi je beganja. Vsa človek se upeha. Odgovorite mi tako svobodno od srca, kakor sem vas vprašal jaz brez vseh ovinkov."

"In kaj pravi vaša mati?"

"Govorim z njeno vednostjo."

Stopala sta molče drug poleg drugega.

"Podakajte, da nekoliko premislím. Saj veste, da je treba preudarka, preden rečem da ali ne."

(Dalje sledi).

Utrinki.

ORTIJE IN POTOPIL.

Special Franjo Krašovec.

ČENI NA SLOVANSKEM JUGU.

(Nadaljevanje)

V trgu vse vihira v zastavah, okna so okrašena s cvetjem. Po senčnatem lipovem perivoju, korakamo k glavnemu vходу v jama. Komaj vstopimo, nas objame hlad. Krasot postojnske jame ne bom opisoval. Kateri malo imovitejši Slovenci se ni bil v njej? Tiste pa, ki še niso bili v njej, opozoril bi na Kostov nedosegljivi opis postojnske jame, ter da si ta biser naše tužne domovine čim prej ogledajo. Da so Čehi glasno izražali svoje začudenje o krasoti in veličastnosti jame, kdo bi o tem dvomil?

Obedovali smo v hotelu "pri ograki" (1) kroni. Da ni najti v Postojni hotela, v katerem bi moglo obdostajati okoli 1200 oseb, se razume. L. prestolni Dunaj bi težko zmogel tak hotel. Vendar tisti, ki so si že v naprej naročili v Sulcovski pisarni potovalni blok, so imeli — 425 jih je bilo — predplačani obedi in ti so obdostajali v vrta hotela "Ograke krona". Ostanli se, zavzeli vse prostore postojnskih gostiln. Vročina je bila posebno za Čeha nestrpna; po mušnih dušnih učinkih pri sprejemih in doleti hoji po jami so prišli lejnji in lejnji v omenjeni hotel. Natakari, ki jih je bilo samo 5 ali 6, nikakor niso mogli brzo postreči toliko množici. Reveži so itak trpeli in skakali, da so vzbujali usmiljenje, in smo mislili, da si polomijo noge. Ali želedec je hud gospodar. Zategadelj so Čehi začeli kličati enoglasno, nekako zloga: "my chce-jisti!" (hočemo jesti!) in "chee-me pl-vo!" (hočemo pivo!). Svoje želje izražajoč so seki ali zloga, da bi se jih lažje razumelo. Čudil sem se vstrajnosti natakarpjev, kajti do prve popoldanske ure so bili vsi gostje postreženi.

Od dobe obeda sta pretekli dve uri potrebne počitka v senci košatih kostanjev, ko smo se jeli sopotegobde za delu vračati na kolodvor. Vlak, o katerem so se mnogi slovenski izražali, da niso še videli tako dolgega, nas je že čakal. Na peronu se je odlično čišči zastopnik zahvalil Postojnsčanom na presrečnem sprejemu. Sprevedniki so imeli polno posteljo, preden so vse izletnike spravili v vlak, kajti posiljanja Čehov od slovenskih krasotic, ki so s svojo južno milobo in prirodnim kretanjem kaj ugodno vplivale na severne brate, ni bilo ne kraja ne konca. Moč globokega, lakrnega pobratimstva je s tako silo delovala na Čeha kot Slovence, da si pri mnogem opazil, kako se mu je porosilo oko.

Ko smo bili že vsi v vlak, razobesilo Čehi raz okna male belomodro-rdeče zastavice. Godba zavrvi "Kde domov māj". Tu vdirajo Čehi vmes. Iz stostin gri odmeva mogočna češka himna; med tem se prične vlak pomikati. Godba neprestano udarja, Čehi in Slovenci pojo. . . Z robcí, klobuki in mahanjem si dajemo še iz daljave nemie znake slovesa; daleč za kraškimi skalami ja odmeva vesele pesem. . .

"Prekrasno! kako priščno, iskreno, kako bratsko! Med Slovenci se čutimo kakor doma!"

To menjenje se je čulo vsepovsod po vlak.

Naše misli so sedaj uhajale na Miramar. In res smo do tja samo enkrat zaustavili in sicer v Nabrežini. Prišli smo na prava kraška tla. Divja bisarnost kraških goličev je dala potnikom povoda k občudovanju in kritičnim razgovorom, in dasi je bila uprav tropljena vročina ter smo bili v vlaknu nahajani kakor slanki, nas vendar ni opustila dobra volja; zanimivost kraških tal je dajala snovi k vedno novim razpravam. Tudi v primorskih krajih kot v Divači, Sežani in Proseku nas je čakal mnogobrojen narod, ki je s tem pokazal, da je Primorje še slovensko! Žal, da v teh krajih nismo utegnili, da bi bili zaustavljeni. Tudi v Nabrežini smo postali samo par minut. Potem pa je šlo dalje proti — morju!

"Morje! Morje!" Kaka magična beseda za naše severne brate Čehi! Ponižili nam je, da so Čehi narod, živč v sredini evropske celine, ki nimajo nikjer stika s morjem. Da pač, severno morje

jim ni oddaljeno. Ali med Pruske Čehi nerad zahaja, razven če ga žene sila s trebuhom za kruhom. Jadransko morje pa je Čehu preoddaljeno. Saj je samo iz Prage do Ljubljane po železnici preko 800 km!

Kmalu za Nabrežino zaokrenemo na vzhod. Še se vozimo v globoki skalnati zarez . . . kar iznenada odpre se pred nami čarokrasni pogled na morje. "Morje morje!" je odmevalo po vlak, vse se je zopet tlačilo k oknom, vsak je posegel po svojem daljnogledu. . .

Medtem ko se oko pase ob pogledu na širno morskó plan, kolebamo s kraških višin vedno nižje in nižje in že zagledamo divni Miramar, liki beli labud, kopajoč se v modrem valovju!

V Miramaru smo vsi izstopili, ogromni vlak pa je prišel prazen v Trst, kjer je čakal našega povratka. Od postaje do grada smo imeli samo deset minut. Grajski uličbenici pa so bili z nami jako nekulturni; tudi so nas spuščali samo v oddelkih po 25 oseb v grad, na pa je bilo preko tisoč!

Kakšna potrata in razkošnost! Kak bleak in sijaj! Dežele Perzov, Arabcev, Indijancev, Kitajcev in Japoncev prepotujemo kar v eni uri. Tu je stoloval ponosni Maksimilijan, človek velikih načrtov, koje mu je usoda tako strahno raspršila! Glej, Miramar, koliko sijaja in gorja si videl med svojimi zidanimi! Pod zaklonom svojega pristava si objemal ladjo, ki je pripeljala zvitega Napoleona III. In njim omo povestno deputacije naroda mehikanskega! Da tvoje vode niso nikdar božale onih lepih brodov, še danes bi snival o raj in sreči! Po tvojih leknatih sobanah je sanjala poletna duša Šarlotina! Pod tvojim krovom so jej bile strte peruti in ti si jo omračil z večno senco! Proč od tu, nedolžna krvi tvoje stvarnika ne zbrisej tvoje snežobele zidine, ne vduše je sočnati vonj tvojih perivojev! Nesrečni Miramar! nima priča posemljskega gorja in tuge si in boš vseh vekov veke!

Ko smo si ogledali grad, čakala sta nas že dva parnika parobrodnega društva "Trieste-Istra", ki sta nas popeljala v Trst.

Solnce gre v zaton. Tako mirno, tako čisto se potaplja v morje, čarobni odsviti trepečejo po lahno-šumečih vodah. In rožnata luč se razlija po golem Krasu, kakor je pestrega rubina odsevajo kraški vrhovi in od obrežja sam poje pesem večerni zvon. . .

Kraljestvo dneva je zatonilo. Na čistem obsorju samo še svetli, rumenkasti sev. . . Lahke sefir pihlja preko lavorovih gajev, ljubko gladeč tajnostno listje akacij in mimoz. In ribiči na malih čolnih, s svojimi belimi jadrí se vračajo v večernem vetru v dolgi vrsti liki kaka flotila! Vse je zarišano tako čisto, tako jasno! In zdaj v dogledni daljavi, malenkostno sevajoča pličica. Pličice se množe; dve, tri, štiri. . . deset, glej, še jih je na stotine! . . . Večerni ozon je prihajal od sinjega morja in ohlajal razgreto ozračje, ko smo izstopili v triaški luki.

Oficijelnega sprejema od strani triaških Slovanov ni bilo, deloma ker se ni znalo gotovo, ali pride ma iz Miramara z vlakom, ali s parnikom, deloma pa, ker so baš to dobo viadale v Trstu kritične razmere. Tem številnejše so nas obsuli prošluli triaški fakini, za katere pa se nismo brigali. V dolgih vrstah smo pod vodstvom triaških Slovencev odkorakali v znane triaške restavracije kot hotel Volpich (lastnik Čeh) "alla stazione" id. Ogled mesta smo odložili na dobo povratka. — Čehi so bili v triaških hotelih povsod zadovoljni, posebno jim je ugajalo plzensko pivo.

Določeno je bilo, da ob polnoči odpotujemo v Benetke.

III.

Na parnikih "Appollon" in Aurora. — Odhod iz Trsta ob polnoči. — Živalno vrveže na parniku. — Prijazni kapetan-Hrvat. — Pomenjanje prenočišč. — V kadinskem salonu. — Venezia se prikaže! — Plitki benetški zaliv. — Kavarna "Oriental" in "Riva dei Schiavoni". — Bazvaline Markovega stolpa. — Benetški golobi. — V palači grofa Zickya. — Benetški "elecro-zi". — Na ribjem trgu. — Morski sodovi. — Našni trgi in juljsko grandje. — Zamermarska benetška mladina. — Na "Ponte di Rialto". — "Casal grande". — Malca v hotela "Sport".

— Čehi in pivo. — V dozevi palači "Most vzhitov". — Latki denar Benetški zapori.

Ob enajstih ponoči smo se li zbirati pred "Hotel Volpich" odkoder smo skupno odkorakali iz Prage je najel za češke izletke dva izmed največjih salons parnikov avstrijskega "Lloyda" "Appollona" in "Aurore". — je nekoliko izletnikov, ki so tovali samo do Trsta; ti so nam ostavili, ipak nas je bilo še 90 1000. Ker sem se svojeočano Pragi seznanil z gosp. Sulcom je taisti naprosil, da prevzame posredovalca med Čehi in talijani, ker govorim čestito in ljanski, ter da ga nadomesti ladji "Appollon" kakor vodi on sam da bo na "Aurore". sem ustregel želji nemustrajši aranžerja. Bil sem torej na ji "Appollon", nekak "improvisio", tako namreč so me naz pomorščaki, videč me, da og ljam posle g. Sulca.

(Dalje prihodnjaje.)

SERIF KAZNOVAN NA 50 DENARNE GLOBE.

Springfield, Ill. — Zvezni nik Humphrey je kaznovan kims, serifa za okraj Madison tisoč dolarji denarne globe, k aretiral stavkokeze v tovarni Louis Smeiting and Refining panje in preiskal kompanij radnike, če nosijo orožje. So je izjavil, da je serif z areta stavkokeze pomagal štrajkar in storil vse, kar je bilo v nje moči, da škoduje kompaniji. So je temu nasprotno trdil, da je tiral stavkokeze radi tega, da prepreči plezenske izgrede.

Nad 20 štrajkarjev je bilo tiranih radi nepokorščine nas sodnijski prepovedi in obsoja na 90 dni zapora.

NEVŠKIM PODANIKOM DALI ČAS ZA SELITVE.

New York, N. Y. — Zvezni urniki so sklenili, da prekljeje redbo, po kateri se morajo so žni inozemci preseliti v štir dvasjetih urah iz obrežnega lisa. Sovražnim inozemcem d ljuje toliko časa, da se lahko velike gnotne škode preselijo gam.

Nad pet tisoč sovražnih inoz cev se je preselilo, odkar bil izdan ukaz za selitve.

Marial McCarthy je odje Washington, da konfirira o svstvih, ki so potrebna za var skladišče in vladnih posester.

PEŠČENO ZRNO GA JE ZABILO.

Sioux Falls. — Clarence Clelland, bogat farmer, je bil koruzo in pri tem delu se mu sadilo v prst peščeno zrno. He je potegniti zrno iz kože in tem je potegnili saso vase. Z mu je skočilo v sapnik. Prepel so ga hitro v bolnišnico. Pre so zdravniki mogli na njem iz šiti operacijo, se je zadulil.

CATALONE JE PRIZNAL.

Paterson, N. J. — Emanuel talone, ki je bil osumljen, da umori Štefana Cassa, je prizal, da so Cassa umorili v njegov stanovanju. Umorila sta ga z zvodnika, ker ni hotel prod svoje žene.

Umor je bil izvršen brutal Morilea sta žrtvi odrezala glavo.

POLICAJ S TRDNIM ŽIVLJENJEM.

East St. Louis, Ill. — Polie Francis Earl je naletel na tri be dite, ki so hoteli oropati salona ja in goste. Banditje so oddi strele na policaja, od katerih je eden zadel v trebuh. Policaj z-robecm ustavlil kri in nato prijel enega bandita.

Dobro opazil. Nedeljaki jah (lastniku konja, ki ga je večer vrgel raz sebe): "Tega beles ne dajte prihodnjaje, ker se ni da mu nisem simpatičen!"

Zvito. Sodnik (obtoženu): "K torej tajite, da ste obklo ali dli?" (Priži): "Povejte mi, ali vaš ta telovnik?" Obtoženuc (zašepete priži): "Recite, da ne, ker vas sicer dan, da je bil poročni-prstan njen!"